

Ve znamení Apokalypsy

Mongolský vpád

1218–1219

V rámci páté křížové výpravy byla obléhána egyptská pevnost Damietta

1220

Mezi křižáky se rozšířilo proroctví o příchodu mocného křesťanského vojska z Východu (*Relatio de Davide rege*)

1221

Papež Honorius III. se doslechl o porážce gruzínského krále

1224

Honorius III. poprvé zmínil národ „*Tartari*“, spojování se znamením Apokalypsy a pronárody Gog a Magog

Mongolské plány

- Mongolské plány vycházel z dobré znalosti západoevropských poměrů
 - Jejich průzkum obsáhl Uhry, piastovské državy, římsko-německou říši i francouzské království
 - Plán počítal s postupnými útoky, které pro chána Ögedeje vypracoval jeho velitel Sübetej
 - Velení západní armády převzal chánův synovec Bátú
1.
Nejprve měla severní armáda (asi 1/6 celkových sil) napadnout Polsko a strhnout na sebe pozornost
 2.
Prvořadým cílem Mongolů však bylo ovládnutí panonské nížiny, kde si chtěli vybudovat zázemí pro další expanzi. Proto do Uher zaměřily hlavní mongolské síly, kterým veleli Bátú a Sübetej
 3.
Následovat měl vpád do římsko-německé říše
 4.
Po dobytí středu Evropy měly mongolské síly obsadit Francii

Lehnický mýtus

Průběh bitvy známe z díla krakovského kanovníka

Jana Długosze (*Longinus*),

- Žil o víc než dvě století později

- Odjinud neznámými podrobnostmi přesto zastínil všechny dějepisce 13. století - nájezdníky v duchu době poplatných vzorů přejmenoval na Tatary

- S nevídanou přesností Jan Długosz popsal bitvu na Dobrém poli 9. dubna 1241

Hlavní cíl: Uhry

Carpiniho mise

- Kumáni uprchli před Mongoly do Panonie, kde se usadili se svolením krále Bely IV.
- Žádost Mongolů o vydání Kumánů uherský král zamítl
- Mongolové tak získali záminku pro vpád
- V polovině března 1241 pronikly mongolské síly přes Karpaty
- Rozhodující bitva se odehrála **11. dubna 1241** nedaleko Mohi u řeky Slaná/Sajó
- Král Béla unikl, ale musel před Mongoly prchnout do Vídně, kde byl zajat vévodou Fridrichem II. Bojovným. Byl nucen vydat cennosti a zastavit pohraniční župy
- Z Vídně se Béla IV. přesunul do Záhřebu, poté se uchýlil do přístavu Trogir
- V Panonii zastihla v roce 1242 Bátúa zpráva o smrti Velkého chána
- Bátú se stáhl Karakorum, aby se účastnil volby nového chána.

- Na 1. lyonském koncilu papež Inocenc IV. vyhlásil odpustky, které měly financovat křížovou výpravu proti Saracénům a Mongolům
- Ještě o něco dříve (**5. března 1245**) však Inocenc IV. pověřil Giovanni Piano Carpiniho, aby předal mongolskému chánovi latinský psaný dopis
- Výprava vyrazila z Lyonu do Prahy, kde bylo poselstvo přijato a obdarováno českým králem Václavem I.
- Podle svědectví Carpiniho to byl Václav I., který poselstvu poradil, aby se vydali přes Polsko
- Výprava zamířila do Vratislavi, kde se k ní přidal další františkán, Polák Benedikt, ovládající jazyky a sloužící jako tlumočnick
- Výprava se pak vydala přes Krakov do Kyjeva Dále cestovatelé zamířili k Volze
- Na Volze tábořil Bátú, velitel mongolského západního vojska, který poselstvo poslal ke dvoru mongolského chána
- Carpiniho výprava ujela asi 4800 km za 106 dní a do centra chanátu dorazila, právě když vyvrcholily spory po smrti chána Ögedeje. V době příchodu poselstva zvítězil Ögedejův syn Gүjük a ujal se vlády (vládl 1246–1248)
- Chán posly přijal **11. listopadu 1246**. Na papežův list odpověděl, šlo však spíše o zdvořilé odmítnutí. Poslové odpověď přijali, 13. listopadu se vydali na zpáteční cestu a **9. července 1247** vstoupili do Lyonu

1258

Mongolové pod vedením Hülegiho Ilchana dobyli Bagdád

1260

Hülegi vyzval káhirského sultána Suafa ad Dina Kutuze, aby se mu podrobil

Po zprávě o smrti svého bratra velkého chána se s většinou sil stáhl na Východ

Zbytek sil se pokoušel spojit s křesťany, uzavřeli spojení s Bohemundem IV. z Antiochie a Tripolisu, byli exkomunikováni Alexandrem IV.,

Jeruzalémský král dal přednost egyptským Mamlúkům, proto dala pouze souhlas s volným průchodem

3. září 1260

Bitva u Ajn Džálút

Mongolové pod vedením Ketbugy a křesťané (Gruzínci, Arméni) byli drtivě poraženi

Shrnutí

- První zprávy o Mongolech pronikly na Západ již v roce 1219. Byly však vsazovány do biblického (apokalyptického) rámce
- Mongolové vyznávali různá náboženství, část z nich byla „nestoriány“
- Pro Mongoly však nebyla náboženská otázka zásadní
- Mentalitě Západu proto navzdory všem získaným informacím neporozuměli
- Počátek odlišného vývoje evropského Východu